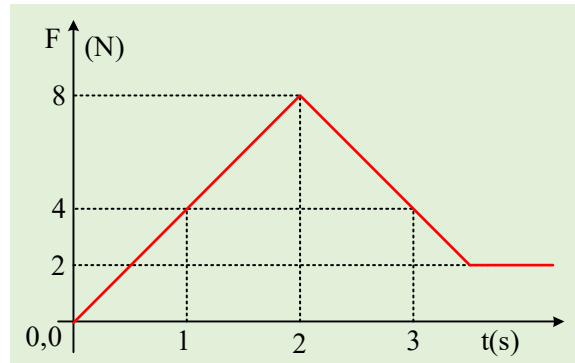

Η διάρκεια της κίνησης σώματος

Ένα σώμα μάζας $m=2\text{kg}$ ηρεμεί σε οριζόντιο επίπεδο με το οποίο εμφανίζει συντελεστή τριβής ολίσθησης $\mu=0,2$. Στο σώμα ασκούμε μια οριζόντια μεταβλητή δύναμη F , η οποία μεταβάλλεται όπως στο διάγραμμα.

Με δεδομένο ότι η οριακή στατική τριβή είναι ίση με την τριβή ολίσθησης και $g=10\text{m/s}^2$, ζητούνται:

- i) Η χρονική στιγμή t_1 όπου το σώμα θα αρχίσει την κίνησή του.
- ii) Η μέγιστη επιτάχυνση την οποία αποκτά το σώμα.
- iii) Το σώμα θα κινηθεί για χρονικό διάστημα:

$$\alpha) \Delta t < 2\text{s}, \quad \beta) \Delta t = 2\text{s}, \quad \gamma) \Delta t > 2\text{s}.$$

Να δικαιολογήσετε αναλυτικά την επιλογή σας.

- iv) Να σχεδιάσετε τις δυνάμεις που ασκούνται στο σώμα, μόλις σταματήσει η κίνηση του σώματος και να υπολογίσετε τα μέτρα τους. Δίνεται ότι η ακινητοποίηση του σώματος γίνεται κάποια στιγμή $t' > 4\text{s}$.

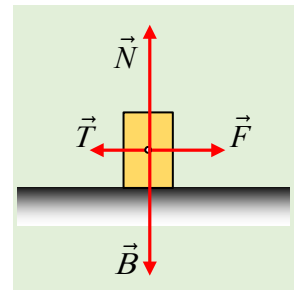
Απάντηση:

- i) Στο διπλανό σχήμα έχουν σχεδιαστεί οι δυνάμεις που ασκούνται στο σώμα, κάποια στιγμή t στη διάρκεια της ολίσθησής του. Από την ισορροπία του σώματος στην κατακόρυφη διεύθυνση, παίρνουμε:

$$N - B = 0 \rightarrow N = B = mg = 2 \cdot 10\text{N} = 20\text{N}$$

Οπότε το μέτρο της ασκούμενης τριβής ολίσθησης είναι ίσο:

$$T = \mu N = 0,2 \cdot 20\text{N} = 4\text{N}$$

Για όσο χρόνο το μέτρο της ασκούμενης δύναμης F είναι μικρότερο από 4N , το σώμα παραμένει ακίνητο και η τριβή είναι στατική. Το σώμα θα αρχίσει να επιταχύνεται προς τα δεξιά, μόλις η δύναμη γίνει μεγαλύτερη από 4N . Με βάση το διάγραμμα η δύναμη γίνεται ίση με 4N τη στιγμή $t_1=1\text{s}$, οπότε οριακά το σώμα αρχίζει να κινείται τη στιγμή αυτή.

- ii) Από τον θεμελιώδη νόμο της δυναμικής παίρνουμε:

$$\Sigma F = ma \rightarrow F - T = ma$$

Με βάση την εξίσωση αυτή, καταλαβαίνουμε ότι μέγιστη επιτάχυνση θα έχουμε τη χρονική στιγμή που η δύναμη αποκτά την μέγιστη τιμή της, συνεπώς τη στιγμή $t_2=2\text{s}$, οπότε:

$$\alpha_{max} = \frac{F_{max} - T}{m} = \frac{8\text{N} - 4\text{N}}{2\text{kg}} = 2\text{m/s}^2.$$

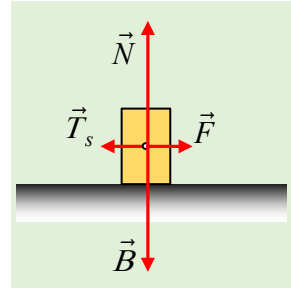
- iii) Το σώμα επιταχύνεται προς τα δεξιά, για όσο χρονικό διάστημα η δύναμη είναι μεγαλύτερη από 4N . Αυτό

συμβαίνει μέχρι τη χρονική στιγμή $t_3=3s$, ενώ στη συνέχεια, αφού η τριβή έχει μεγαλύτερο μέτρο, από την δύναμη F , το σώμα αρχίζει να επιβραδύνεται. Όμως τη στιγμή t_3 το σώμα έχει κάποια ταχύτητα, με την οποία το σώμα συνεχίζει την κίνησή του, μέχρι να μηδενιστεί η ταχύτητά του, κάποια στιγμή αργότερα, έστω τη στιγμή $t_4 > 3s$. Αλλά τότε το χρονικό διάστημα κίνησης του σώματος από την στιγμή $t_1=1s$, μέχρι τη στιγμή t_4 θα είναι μεγαλύτερο από $2s$. Σωστό το γ).

- iv) Μόλις μηδενιστεί η ταχύτητα του σώματος (για $t' > 4s$), συνεχίζει να ασκείται στο σώμα δύναμη F με μέτρο $F=2N$. Αλλά τότε οι ασκούμενες δυνάμεις είναι όπως στο διπλανό σχήμα, με μέτρα:

$$\Sigma F_y = 0 \rightarrow N = B = 20N \text{ και}$$

$$\Sigma F_x = 0 \rightarrow T_s = F = 2N$$

dmargaris@gmail.com